

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Από την εικόνα στο κείμενο»

ΕΙΡΗΝΗ ΤΖΟΒΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Από την εικόνα στο κείμενο

Δημιουργός

Ειρήνη Τζοβλά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τις ενότητες των σχολικών βιβλίων

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6+

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης, ιστοσελίδα σχολείου

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προτείνεται να εφαρμοστεί μετά την ικανοποιητική κατάκτηση του μηχανισμού ανάγνωσης και γραφής από τους μικρούς μαθητές, ώστε αυτοί να έχουν μια σχετική άνεση στον γραπτό λόγο και επομένως καλύτερα ο εκπαιδευτικός να το

εφαρμόσει όταν θα έχει φτάσει στις ενότητες του β' τεύχους του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Α' Δημοτικού». Η συγκεκριμένη χρονική επιλογή εξυπηρετεί τους τεχνικής φύσεως στόχους του σεναρίου, καθώς οι μαθητές θα έχουν το χρονικό περιθώριο να εξοικειωθούν με τη χρήση του κειμενογράφου, αφού το σενάριο προτείνει να γράψουν μικρά κείμενα σε αυτόν. Χρήσιμο είναι σε σχολικές μονάδες όπου υπάρχει εκπαιδευτικός Πληροφορικής να υπάρχει διαρκής και αδιάλειπτη συνεργασία, ώστε οι μαθητές και κατά τις ώρες του μαθήματος της Πληροφορικής να εξασκούνται σε δεξιότητες που απαιτεί η εφαρμογή του σεναρίου. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει η παραπάνω εξοικείωση, οι μαθητές μπορούν να γράψουν το κείμενο σε χαρτί και στη συνέχεια, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, να σκανάρουν τα κείμενά τους και να δημιουργήσουν το ψηφιακό βιβλίο που προτείνεται.

Το σενάριο δεν απαιτεί συγκεκριμένες προαπαιτούμενες γνώσεις, αλλά προσπαθεί να ανιχνεύσει προηγούμενες εμπειρίες και βιώματα των μικρών μαθητών, για να εξυπηρετήσει τους στόχους του.

Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή, θα πρέπει να υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός Η/Υ, για να δουλεύουν οι ομάδες, και προβολέας ή διαδραστικός πίνακας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο οποιασδήποτε θεματικής ενότητας του β' τεύχους του σχολικού εγχειριδίου «Γλώσσα Α' Δημοτικού». Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, καλούνται να σχολιάσουν την εικόνα μιας

διδασκτικής ενότητας, την οποία δεν έχουν διδαχτεί ακόμη, στη συνέχεια να γράψουν στον κειμενογράφο ή στο χαρτί (ανάλογα με την εξοικείωση που έχουν) μια δική τους ιστορία με βάση την εικόνα που είδαν, να τη διορθώσουν με τη χρήση του ορθογραφικού ελέγχου (εφόσον χρησιμοποιήσουν τον κειμενογράφο) και ακολούθως να συγκρίνουν στην ολομέλεια, μέσα από κάποιο συννεφώλεξο, τα δύο κείμενα (σχολικό και δικό τους) ως προς την επαναληψιμότητα των λέξεων, για να διαπιστώσουν κατά πόσο η εικόνα δημιούργησε σε αυτούς τους ίδιους συνειρμούς ή/και κατά πόσο απομακρύνθηκαν από το αρχικό κείμενο. Τέλος, καλούνται να δημιουργήσουν ένα ψηφιακό βιβλίο με τις διαφορετικές εκδοχές που δημιουργήθηκαν με βάση την ίδια εικόνα καθώς και ένα ψηφιακό κολάζ με το σύνολο της δουλειάς όλων των ομάδων που θα το αναρτήσουν στο ιστολόγιο της τάξης ή/και την ιστοσελίδα του σχολείου ή/και να εκτυπώσουν την εικόνα και τις ιστορίες τους, να την αναρτήσουν στον πίνακα ανακοινώσεων με στόχο να την παρουσιάσουν σε κάποια άλλα τμήματα του σχολείου ή/και σε κάποια εκδήλωση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αξιοποιεί τη δυναμική της εικόνας, η οποία κατέχει σημαντική θέση μέσα σε ένα κείμενο, καθώς πολλές φορές δίνει πολύ περισσότερες πληροφορίες στους μικρούς μαθητές από ότι το ίδιο το κείμενο. Στο πλαίσιο αυτό το σενάριο «εκμεταλλεύεται» την εικόνα μιας διδακτικής ενότητας, για να ανιχνεύσει τις προηγούμενες εμπειρίες και βιώματα των μικρών μαθητών, να καλλιεργήσει τη δημιουργικότητά τους και να τους ωθήσει στην παραγωγή γραπτού λόγου με συνοχή, πλοκή και συγκεκριμένο αποδέκτη (Καραντζόλα κ.ά 2007, στο Βιβλίο Δασκάλου «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού»).

Η εικόνα, άλλωστε, είναι ένα «κείμενο» προς κατανόηση, που παίζει και αυτό τον ρόλο του, όπως τα άλλα κείμενα (Πλειός 2005). Με αυτή την έννοια η ανάγνωση των εικόνων είναι κι αυτή ανάγνωση και αποτελεί αφορμή για προφορική και γραπτή

επεξεργασία. Έτσι, η συμμετοχή σε άμεσες εμπειρίες, όπως η δημιουργία μιας ιστορίας από τους ίδιους τους μαθητές, επιτρέπει αφενός να προσεγγίσουν αυτοί αισθητικά την πραγματικότητα (Μαρτέν 1984) και αφετέρου να αναπτύξουν τις διανοητικές τους ικανότητες (Messaris 2001).

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες αποσκοπούν στο να αποδεσμεύσουν τους μαθητές από τυπικές μορφές μάθησης, όπως είναι η απλή κατανόηση κειμένων - στοιχεία αναγνωριστικού γραμματισμού που η Hasan (1996) ονομάζει «πρώτο επίπεδο γλωσσικού γραμματισμού»- και υιοθετούν πρακτικές που εμπλέκουν τους μαθητές σε ανοιχτές διαδικασίες μάθησης με παιγνιώδη τρόπο. Επίσης, η χρήση της τεχνολογίας υποστηρίζει και πιο κριτικές προσεγγίσεις του θέματος, μέσα από τη συγκριτική αντιπαραβολή και «ανάγνωση» του παραγόμενου από τους μαθητές κειμένου με το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου (Τύμπα & Τζοβλά 2014).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να εξωτερικεύσουν τα βιώματα και τις εμπειρίες τους και να τα αποτυπώσουν σε γραπτό κείμενο
- να αποκτήσουν εμπειρία στην έκθεση των απόψεων τους σε ακροατήριο
- να γνωρίσουν τη δομή ενός βιβλίου

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να οδηγηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου με συνοχή, πλοκή και συγκεκριμένο αποδέκτη
- να δημιουργήσουν μια ιστορία μέσα από την ερμηνεία μιας εικόνας
- να έρθουν σε επαφή με το κειμενικό είδος της ιστορίας

- να ακολουθήσουν τους βασικούς κανόνες στη συγγραφή ενός κειμένου (χρήση κεφαλαίων, τελείας, έννοια ολοκληρωμένης πρότασης)
- να δημιουργήσουν πολυτροπικό κείμενο και να κατανοήσουν την προστιθέμενη αξία του λόγου στην εικόνα
- να μπορούν να εξαγάγουν απλά συμπεράσματα μέσα από τη σύγκριση δύο κειμένων
- να συσχετίσουν εικονικά στοιχεία με κείμενο μέσα σε συγκεκριμένο νοηματικό πλαίσιο
- να αναπτύξουν κριτική σκέψη, ώστε να διαμορφώσουν εγγράμματες ταυτότητες μέσα από τις οποίες θα μπορούν να προσεγγίζουν κριτικά την πραγματικότητα

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- να αποκτήσουν βασικές γνώσεις χρήσης η/υ (άνοιγμα - αποσύνδεση, δημιουργία φακέλου - αρχείου, αποθήκευση)
- να έρθουν σε επαφή με το διαδίκτυο
- να μπορούν να χρησιμοποιούν τον κειμενογράφο και να εκτελούν απλές εντολές σε αυτόν
- να γνωρίσουν τη χρήση του ορθογραφικού ελέγχου
- να χρησιμοποιήσουν απλά λογισμικά για την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων, για να αναπαραστήσουν τις ιδέες τους
- να αποθηκεύσουν εικόνα
- να αντιγράψουν και να επικολλήσουν
- να εκτυπώσουν

Διδακτικές πρακτικές

Η υιοθέτηση διδακτικών πρακτικών, όπως της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και της εργασίας - παρουσίας στην ολομέλεια, αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό του σεναρίου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η εικόνα οποιασδήποτε ενότητας του βιβλίου «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού» (προτείνονται οι ενότητες του β΄ τεύχους, καθώς οι μαθητές καλό είναι να έχουν κατακτήσει σε ικανοποιητικό βαθμό τον μηχανισμό ανάγνωσης και γραφής, όπως και βασικές γνώσεις στη χρήση του κειμενογράφου), η οποία δεν έχει διδαχθεί ακόμη, ώστε οι μαθητές να μη γνωρίζουν το περιεχόμενο του κειμένου που σχετίζεται με αυτή. Η επιλογή της εικόνας μπορεί να γίνει από τον εκπαιδευτικό ή σε συνεργασία με τους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τα μέλη των ομάδων να σχολιάσουν το περιεχόμενο της εικόνας και στη συνέχεια οι μαθητές να αυτοσχεδιάσουν και να δημιουργήσουν τη δική τους ιστορία.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι συμβατό με το [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας](#), καθώς το θέμα της δημιουργίας ιστορίας, της παραγωγής πολυτροπικού κειμένου, της παρουσίασης και της ανάρτησής του εμπεριέχεται στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών τόσο του γλωσσικού μαθήματος όσο και των άλλων μαθημάτων για την Α΄ Δημοτικού.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο για την απόκτηση γνώσεων για τον κόσμο και τη διαμόρφωση στάσεων και ιδεολογιών. Παράλληλα, αυξάνουν την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών και προσφέρουν διέξοδο προς δράσεις που έχουν μαθησιακά αποτελέσματα (Χατζησαββίδης & Αλεξίου 2012). Στο πλαίσιο

αυτό οι ΤΠΕ θα αξιοποιηθούν με τη χρήση α) κειμενογράφου και κάποιων δυνατοτήτων του, β) προγράμματος δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου, γ) προγράμματος συννεφόμενου και δ) με την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου ή/και το ιστολόγιο της τάξης.

Κείμενα

Από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Α' Δημοτικού»

Εικόνα και κείμενο από οποιαδήποτε [ενότητα](#) του β' τεύχους.

Εκπαιδευτικά λογισμικά – εφαρμογές

Πρόγραμμα δημιουργίας συννεφόμενου (ενδεικτικά www.wordle.com)

Πρόγραμμα δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου (ενδεικτικά www.issuu.com)

Πρόγραμμα δημιουργίας ψηφιακού κολάζ (ενδεικτικά www.autocollage.com)

Ιστοσελίδες

Ψηφιακό Σχολείο: [Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η, 2η, 3η διδακτική ώρα - Ομάδες

Κατά το τρίωρο αυτό εξηγούμε στους μαθητές ότι η εργασία τους θα γίνει κυρίως με βάση τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και στη συνέχεια η τάξη χωρίζεται σε ομάδες μικτής ικανότητας των 4-5 ατόμων. Κάθε ομάδα έχει το δικό της όνομα, το οποίο διαλέγουν μόνοι τους οι μαθητές. Την πρώτη ώρα ο εκπαιδευτικός καλεί τις ομάδες να πραγματοποιούν την εικόνα της ενότητας του σχολικού εγχειριδίου που έχει επιλέξει είτε μόνος του είτε σε συνεργασία με τους μαθητές και η οποία δεν έχει διδαχτεί ακόμη. Στόχος μας είναι οι μαθητές να μη γνωρίζουν το περιεχόμενο της ενότητας και να φέρουν στη συζήτηση τη δική τους ερμηνεία της εικόνας με βάση τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, τα βιώματα και τις εμπειρίες τους. Αφού επεξεργαστούν το περιεχόμενο, ώστε να αναπτυχθεί ο προφορικός λόγος των

μαθητών, προκειμένου να εισαχθούν συστηματικά στις διαδικασίες ανάγνωσης και γραφής που προσιδιάζουν τις σύγχρονες κοινωνίες (Καραντζόλα κ.ά 2007), συζητούν στην ομάδα τους πώς ερμηνεύουν την εικόνα και δίνουν σε αυτή τις δικές τους προεκτάσεις.

Ακολούθως, οι μαθητές καλούνται να μεταβούν στην αίθουσα πληροφορικής ή να χρησιμοποιήσουν στην τάξη φορητούς υπολογιστές. Στο σημείο αυτό οι ομάδες, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, καλούνται να συνδεθούν στο διαδίκτυο και στη σελίδα του Ψηφιακού Σχολείου με τα [Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία](#), να εντοπίσουν στο βιβλίο «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού» την εικόνα που επεξεργάζονται, να την αποθηκεύσουν σε φάκελο που θα δημιουργήσουν με το όνομα της ομάδας τους, ώστε να ανατρέχουν σε αυτή, καθώς γράφουν το κείμενό τους, και να την έχουν διαθέσιμη όταν θα δημιουργήσουν στη συνέχεια το ψηφιακό τους βιβλίο. Εναλλακτικά, μπορούν να ανατρέχουν στην εικόνα από το σχολικό εγχειρίδιο ή, αν υπάρχει βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας, οι μαθητές μπορούν να βλέπουν την εικόνα όση ώρα την επεξεργάζονται.

Ο εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες σχετικά με την περιγραφή εικόνων (λεξιλόγιο, δομή, χρήση τελείας, κεφαλαίων, ολοκλήρωση νοήματος). Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να ανοίξουν ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου, να γράψουν μία μικρή ιστορία σχετική με την εικόνα -δίνοντας τις δικές τους προεκτάσεις- και να δώσουν τίτλο σε αυτή, ενώ ο εκπαιδευτικός παρέχει βοήθεια σχετικά με τη χρήση του κειμενογράφου (εισαγωγή κεφαλαίων, στοίχιση κλπ.) καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ακολούθως, οι μαθητές καλούνται να ελέγξουν και να διορθώσουν τυχόν ορθογραφικά λάθη χρησιμοποιώντας τον ορθογραφικό έλεγχο, να μορφοποιήσουν το κείμενό τους όπως θέλουν (χρώμα, γραμματοσειρά κλπ.) και να συγκρίνουν τη μορφοποίηση που έκαναν με αυτή του σχολικού εγχειριδίου. Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει συζήτηση σχετικά με το τι προσφέρει η εικόνα σε ένα κείμενο και αντίστροφα, δηλαδή τι προσφέρει το κείμενο σε μια εικόνα. Οι μαθητές

καλούνται να διαπιστώσουν το πώς το ένα δύναται να συμπληρώσει το άλλο και γνωρίζουν την έννοια της πολυτροπικότητας.

Αφού ολοκληρώσουν την εργασία τους, μαθαίνουν να αποθηκεύουν το τελικό τους κείμενο στον φάκελο εργασίας τους και καλούνται να παρουσιάσουν ως ομάδα την ιστορία τους στην ολομέλεια. Στόχος μας είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων παρουσίασης, στον βαθμό, βέβαια, που η ηλικία των μαθητών το επιτρέπει.

4η+ ώρα - Ομάδες

Κατά την ώρα αυτή οι ομάδες ενεργοποιούν κάποια εφαρμογή δημιουργίας συννεφόμεξου (ενδεικτικά www.wordle.com), καλούνται να εισαγάγουν σε αυτή το κείμενο που έγραψαν και να επιλέξουν ένα πρότυπο, ώστε να εμφανιστεί με συγκεκριμένη μορφή το κείμενο. Αφού πραγματοποιήσουν την εργασία τους αυτή, αντιγράφουν και επικολλούν στην ίδια εφαρμογή από τη σελίδα του [Ψηφιακού Σχολείου](#) το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και έπειτα συζητούν ποιες λέξεις παρατηρούν ότι επαναλαμβάνονται στο κείμενο τους και στο κείμενο του βιβλίου (είναι μια δυνατότητα που παρέχουν οι εφαρμογές συννεφόμεξου). Στόχος μας είναι οι μαθητές να συγκρίνουν το κείμενό τους με αυτό του βιβλίου και να διαπιστώσουν μέσα από την επαναληψιμότητα των λέξεων κατά πόσο έχουν πλησιάσει το αρχικό κείμενο ή έχουν απομακρυνθεί από αυτό. Αφού γίνει αυτό στο πλαίσιο της κάθε ομάδας, στη συνέχεια αυτές καλούνται να παρουσιάσουν τα συμπεράσματά τους στην ολομέλεια. Ακόμη, μπορούν να συγκριθούν και τα κείμενα των ομάδων μεταξύ τους και να κάνουν αντίστοιχες διαπιστώσεις.

Η παραπάνω δραστηριότητα προσαρμόζεται στις δυνατότητες της ηλικιακής ομάδας, στην οποία απευθύνεται, και για τον λόγο αυτό γίνεται και με παιγνιώδη τρόπο. Ο/Η εκπαιδευτικός παρακολουθεί διαρκώς τις ομάδες και τις συνδράμει κάθε φορά που αυτές ζητούν τη βοήθειά του.

5η, 6η+ διδακτική ώρα - Ολομέλεια

Κατά το δίωρο αυτό οι μαθητές δημιουργούν ένα ψηφιακό κολάζ (ενδεικτικά www.autocollage.com), που στο κέντρο έχει την εικόνα και περιβάλλεται από τις ιστορίες των μαθητών, το οποίο θα ενσωματωθεί στο ψηφιακό βιβλίο που θα δημιουργήσουν.

Ακολουθώντας, εξηγούμε στους μαθητές ότι με όλες τις εργασίες μας θα δημιουργήσουμε ένα δικό μας βιβλίο, το οποίο θα περιέχει όλες τις εκδοχές των ιστοριών που φτιάξαμε συμπεριλαμβανομένης και της ιστορίας του βιβλίου αλλά και των συννεφόμενων που δημιουργήσαμε. Μαζί με τους μαθητές δημιουργούμε εξώφυλλο (προτείνεται το συννεφόμενο με το κείμενο του σχολείου), οπισθόφυλλο (προτείνεται η εικόνα του ψηφιακού κολάζ) και περιεχόμενα με τους τίτλους των ιστοριών και τα ονόματα των συγγραφικών ομάδων, Εισάγουμε ως πρώτη σελίδα την εικόνα που επεξεργαστήκαμε και συνδέουμε με αυτή τις ιστορίες και τα συννεφόμενα κάθε ομάδας. Έτσι, όταν κανείς «χτυπά» στο όνομα κάθε ομάδας να προκύπτει η ιστορία και το συννεφόμενό της.

Στόχος της δραστηριότητας αυτής είναι οι μαθητές να έλθουν σε επαφή με τη λογική του υπερσυνδέσμου. Στη συνέχεια, το τελικό προϊόν αναρτάται στην ιστοσελίδα ή/και το ιστολόγιο της τάξης και ακολούθως παρουσιάζεται σε κάποια τμήματα του σχολείου ή/και σε κάποια εκδήλωση.

Η αξιολόγηση στην τάξη αυτή δεν ακολουθεί συγκεκριμένα κριτήρια και κινείται περισσότερο στο επίπεδο της συζήτησης.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλα εργασίας δεν παρατίθενται, επειδή οι μαθητές έχουν μικρή εξοικείωση με το μέσο και γι' αυτό τα φύλλα εργασίας πρέπει να περιέχουν αναλυτικές οδηγίες για το κάθε βήμα της δραστηριότητας, γεγονός που θα ήταν αποθαρρυντικό για τους

μαθητές. Για τον λόγο αυτό προτείνεται να δίνονται προφορικά οι οδηγίες στους μαθητές και αυτοί να συνεπικουρούνται από τον εκπαιδευτικό.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Όλο το σενάριο μπορεί να πραγματοποιηθεί και με μικρή συνδρομή των ΤΠΕ, αν δεν υπάρχει ο απαραίτητος εξοπλισμός ή αν η εξοικείωση των μαθητών με τους Η/Υ είναι πολύ μικρή. Έτσι, οι εργασίες των μαθητών μπορούν να γίνουν στο χαρτί και στη συνέχεια να σκαναριστούν, να εκτυπωθούν και να δημιουργηθεί έντυπο βιβλίο ή ακόμη να δεθεί το βιβλίο με τις χειρόγραφες ιστορίες των μαθητών. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να πραγματοποιηθεί και το κολάζ και να αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο στοχεύει να είναι ρεαλιστικό και εφαρμόσιμο από μαθητές της ηλικίας των 7 ετών στους οποίους απευθύνεται. Για τον σκοπό αυτό επιλέχθηκαν δραστηριότητες και λογισμικά ελκυστικά στους μαθητές, τα οποία αναπτύσσουν διαφορετικές δεξιότητες και πρακτικές γραμματισμού. Προσδοκά να τους εμπλέξει δημιουργικά, να τους εμπνεύσει και να τους αφήσει να αυτενεργήσουν.

Για τους μαθητές της Α΄ τάξης είναι σημαντική η διαρκής παρακολούθηση και η επίλυση προβλημάτων, τα οποία θα παρουσιάζονται διαρκώς, δεδομένου ότι οι μαθητές έχουν μικρή ή καθόλου εξοικείωση με τους υπολογιστές και τις λειτουργίες του. Η θετική ενίσχυση και ενθάρρυνση είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή του σεναρίου, καθώς οι μαθητές δε γνωρίζουν ακόμη ανάγνωση και γραφή.

Η χρονική διάρκεια του σεναρίου είναι ενδεικτική. Το σενάριο μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης, μπορούν να προστεθούν ή να αφαιρεθούν δραστηριότητες και ο κάθε εκπαιδευτικός να επιλέξει λογισμικά της

αρεσκείας του για να υλοποιήσει τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Σημαντικό είναι οι απαιτήσεις του εκπαιδευτικού να είναι ανάλογες των δυνατοτήτων των μαθητών.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισοτιμίας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hasan, R. 1996. Literacy, everyday talk and society. Στο Hasan R. And Williams G. (eds). *Literacy in society*. New York: Addison Wesley Limited., 377- 424.

Καραντζόλα, Ε., Κύρδη, Κ., Σπανέλλη, Τ., Τσαγκάνη, Θ. 2007. *Γλώσσα Α΄ Δημοτικού: Γράμματα Λέξεις Ιστορίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ-Ελληνικά Γράμματα (Βιβλίο για τον δάσκαλο).

Μαρτέν, Μ. 1984. Η γλώσσα του κινηματογράφου. Αθήνα: Κάλβος.

Messaris, P. 2001, New Literacies in Action: Visual education, *Reading Online*, 4 (7). Διαθέσιμο στο:
http://www.readingonline.org/newliteracies/lit_index.asp?HREF=/newliteracies/action/messaris

Πλειός, Γ. 2005. *Πολιτισμός της εικόνας και εκπαίδευση. Ο ρόλος της εικονικής ιδεολογίας*. Αθήνα: Πολύτροπον.

Τύμπα, Ε., Τζοβλά Ε. 2014 Εκπαιδευτικά σενάρια και διδακτικές ταυτότητες. Προτάσεις και προβληματισμοί με αφορμή την εμπειρία συγγραφής και εφαρμογής ενός σεναρίου για το γλωσσικό μάθημα. 3ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας. «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη». Νάουσα 4-6 Απριλίου 2014

Χατζησαβίδης, Σ., Αλεξίου, Μ. 2012. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές*. Θεσσαλονίκη. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.